

Ortadoğu'daki savaşlar, hangi sektörleri besliyor

22.02.2018

Emperyalizm elindeki tüm ekonomik ve politik araçlarla; beslediği terör örgütleri (PKK, PYD, IŞİD, FETÖ vb...) eliyle; işbirlikçileri, etki ajanları vasıtasıyla ülkemize ve bölgemize çullanıyor. Buna rağmen halen meselenin adını koymadan, emperyalizm kelimesini kullanmadan konuşanlar, yazanlar var. Oysa sadece olguları alt alta sıralamak bile, gerçeği görmemizi sağlıyor. Çünkü gerçeğin kendisi bizatihi devrimci olduğu gibi, yaşadığımız coğrafya ve kabaca 200 yıldır vermekte olduğumuz kavga, emperyalizm göz ardı edilerek, açıklanamaz. Yaşananları enerji kaynaklarından, silah, ilaç, gıda, kimya, demir-çelik sektörünün dev tekellerinin hesaplarından bağımsız ele alamayız. Malum; ABD Dışişleri Bakanı Rex Tillerson Exxon Mobil'in eski tepe yöneticisi. Shell, BP, Total, Eni, Chevron, Gulf Oil, Texaco, Gazprom, Rosneft, Petro China da bölgeyle yakından ilgileniyor.

Birkaç ay geriye gidelim. ABD, İsrail'deki ilk hava üssünü 2017 yılı Eylül ayında açtı. İki ülkenin yakınlığı, stratejik ittifak düzeyindeki ilişkileri, ABD'nin bölgedeki öncelikleri arasında her zaman ilk sırada gelen İsrail'in güvenlik ihtiyaçları dikkate alındığında akla şu soru geliyor: ABD, İsrail'de daimi üs sahibi olmak için neden bu kadar bekledi? İsrail'i unutmaması, ihmal etmesi söz konusu olmadığına göre, niçin bunca zaman üs kurmadı? Türkiye, Katar, Kuveyt'teki üslerinin, Irak'taki varlığının yeterli olacağını mı düşündü? ABD'nin üs kararından hemen sonra, Trump'ın Kudüs'e ilişkin adımı, tesadüf değildi.

Dahası var; ABD, 2003 yılında Irak'ı işgal ettikten sonra, dünya üzerindeki en büyük diplomatik misyonunu Bağdat'ta kurmuştu. Bağdat'taki ABD büyükelçiliğinde 3 binden fazla dışişleri bakanlığı çalışanı görev yapmaya başlamıştı. Günümüzde ABD'nin Irak ve Suriye'deki askeri varlığı dikkate alındığında, Trump'ın sık sık **"Obama döneminde Irak'tan çekilmek hataydı. Ben bu hatayı Suriye'de yapmayacağım"** dediği düşünülürse, bölgemizde yaşananları anlamak kolaylaşıyor. Nitekim ABD Ulusal Güvenlik Strateji Belgesi (Trump Doktrini) açıklandıktan sonra, Savunma Bakanlığı (Pentagon) da açıkladığı nükleer doktrinde, nükleer kapasite, komuta ve kontrol sisteminin büyük ölçüde geliştirilip güncellenmesini önerdi. Denizaltılardan fırlatılan balistik füze savaş başlıklarının azaltılmasını, Soğuk Savaş'ta öne çıkan denizden fırlatılan nükleer seyir füzelerinin geliştirilerek gündeme alınmasını istedi.

ULUSLARARASI İLİŞKİLERİN DOĞASI...

Küresel diplomasi, dış politika, uluslararası ilişkiler güç ve çıkar çatışmasının en sert, en çetin yaşandığı alanlardır. Ulus devletler, onların beslediği ve onları besleyen dev tekeller, şirketler, lobiler, güç odakları ve sınıflar, sorunlara bu açıdan bakarlar. Ülkemizde ve dünyada sosyal bilimlerde hayli moda olduğu üzere cinsel kimlikler, etnik – mezhepsel aidiyetler üzerinden politik yorum yapmazlar. Bu tür yorumlar, neoliberal, liberal sol!!! (ne demekse) yazarların işidir. Üniversitede, siyasette, meslek odalarında, sendikalarda çokturlar. NATO'nun, ABD emperyalizminin saldırı ve işgal örgütü olduğunu söylemeyen yorumcuların, siyaset bilimcilerin, uluslararası ilişkiler uzmanlarının çokluğu büyük talihsizliğimizdir. Meseleyi biraz açalım...

Misal; ekonomi – politik okuyan; bilimin, hele de sosyal bilimlerin ideolojik yönünün bilincinde olan hiç kimse,

“NATO’daki 28 üye ülkenin 8 tanesinde milli savunma bakanları kadın, o halde NATO’ya kadın eli değdi” demez. Irak’ı işgal eden ABD’nin başkanı G. Bush’un dışişleri bakanının kadın, esmer tenli bir kadın, C. Rice olduğunu unutmaz. Esmer tenli, baba tarafından Müslüman kökenli Hüseyin Barack Obama’nın, henüz koltuğunu ısıtmadan Nobel Barış Ödülü alsa da, ülke tarihinin en çok silah ihraç eden başkanı olduğunu aklından çıkarmaz. 8 yıllık görev süresinde, 278 milyar dolarlık silah satarak rekor kıran Obama, ABD’nin 44. başkanı olduğu için, Obama uğruna 44 kurban kesen Vanlı köylülerimiz unutsa da, Obama’nın dışişleri bakanı, Demokratların başkan adayı H. Clinton’un savaş ve şiddet politikalarını nasıl savunduğunu göz ardı etmez. Trump’ın da sefinden geri durmadığı, ilk 10 ayında, 49 milyar dolarlık silah sattığı, önümüzdeki yıllar için de, büyük bölümü Suudi Arabistan’la olmak üzere yüz milyarlarca dolarlık satış sözü aldığı belleklerde.

Meseleyi sayılarla, istatistiklerle biraz daha açalım. Şöyle ki, 2016 yılında dünya üzerinde savunma harcamaları için 1.7 trilyon dolar harcanmış. Bu paranın 375 milyar doları doğrudan silah alımına gitmiş. 2012 – 2016 arasında askeri harcamalar, önceki 5 yıllık döneme göre yüzde 8.4 artmış. Bu artış, Ortadoğu’da 2 kat gerçekleşmiş. Suudi Arabistan, Katar, Bahreyn, Birleşik Arap Emirlikleri ABD silah sanayisinin en önemli müşterileri arasında. Dünyada en çok silah satan 5 ülkenin bu alandaki payı yüzde 74. ABD yüzde 33 pay ile ilk sırada. Onu Rusya (yüzde 23), Çin (yüzde 6.3), Fransa (yüzde 6) ve Almanya (yüzde 5.6) takip ediyor. Türkiye, 2016’da 11 milyar dolar silah ithal ederek, Ortadoğu’da 5. ve dünyada 6. sırada yer almış. En çok silah alan 5 ülke şunlar: Hindistan, Suudi Arabistan, Çin, Birleşik Arap Emirlikleri, Avustralya. (Orhan Bursalı, **“1.7 trilyon dolar! Bu nedir bilir misiniz”**, Cumhuriyet, 08. 02. 2018).

ABD, ONSUZ YAPAMAZ

ABD, denizlerdeki askeri nüfuzunu, küresel ticaret üzerindeki hâkimiyetini, doların rezerv para birimi olmasını, enerji kaynakları ve güzergâhları üzerindeki etkisini nasıl önemsiyorsa, dünya silah ticaretindeki payını da öyle önemser. Çünkü dünyadaki ülkelerin yarısından fazlasına (BM’ye üye 196 ülke var), yani 100 ülkeye silah satar. En önemli müşterileri Ortadoğu’daki Müslüman ülkelerdir. ABD üniversitelerinin, düşünce kuruluşlarının, silah tekelleri ve enerji şirketleriyle içli dışlı olan strateji merkezlerinin, Ortadoğu’yu istikrarsızlaştırmak için senaryo yazmalarının, zihin egzersizi yapmalarının, toplantı düzenlemelerinin nedenlerinden biri de budur. Bu yüzden devletlerin tehdit algısı, risk değerlendirmesi sürekli olarak kışkırtılır, beslenir. Ortadoğu’ya gerçek anlamda istikrarın, huzurun, katılımcı demokrasinin yerleşmesi, istenmez. Bu nedenle bölgedeki işbirlikçi yönetimler, iktidarlar, saltanatlar desteklenir. Aksi halde, ABD sadece diplomatik, jeopolitik, stratejik açıdan değil, ekonomik açıdan da kaybeder. Çünkü savaşın sürmesi demek, ABD’nin kasasının dolması demektir.

Bu tablo, ABD’nin yanı sıra, Çin ve Rusya’nın, Almanya, Fransa, İngiltere ve İtalya’nın da silah sektörüne büyük yatırım yapması, bu sektörden büyük para kazanması anlamına gelir. Misal; Rusya Türkiye, Çin, Hindistan ve Suudi Arabistan’a S 400 sattığı gibi, Irak’a da satmak için pazarlık yapmaktadır. Misal; Türkiye, Fransız – İtalyan konsorsiyumu Eurosam ile ortak füze geliştirmek için anlaşma imzalamıştır.

Sözün özü: Ekonomi – politik bilinmeden; siyasi tahlil, iktisadi tahlil, sınıfsal tahlil ve kuvvet tahlili yapılmadan, emperyalizmin Ortadoğu’daki oyunları anlaşılabilir.

Barış Doster

Odatv.com

Barış Doster

Diğer Yazıları

Tahran Zirvesi neleri gösterdi

09.09.2018

ABD, Ortadoğu'da bunları göremedi

02.09.2018

Tarihten ders çıkarmanın önemi

18.08.2018

ABD, İran'a karşı kimleri kullanacak

06.08.2018

Batı ittifakındaki çatlak büyüyor

26.07.2018

Trump'ın başlattığı ticaret savaşları neyi gösteriyor

Popüler Yazılar

Müyesser Yıldız

TESUD Başkanına neler soruldu?

30.06.2021

Dr. Hüseyin Nazlıkul, M.D. PhD.

Hastalıklara karşı direnç nasıl artırılır

03.10.2021

Salih Seçkin Sevinç

Pandemi bahaneleri oldu... Restoranlar bizi ya...

03.10.2021

Rafael Sadi

O kritik ziyaretin arka planı

03.10.2021

Yusuf Yavuz

Yeni plan devrede

17.06.2021

Soner Yalçın

Tehdit etmeyin

18.06.2021

Soner Yalçın

Tunus'un foncuları

28.07.2021

Soner Yalçın

Erdoğan'ın öfkesinin sebebi

26.10.2021

Sami Menteş

Milli Eğitim Bakanı yalan söylüyor

25.06.2021

Soner Yalçın

Ata'nın çocukları: 68 Kuşığı

30.06.2021

İletişim

Haber Merkezi: 0 216 449 32 00

Faks: 0 216 449 32 00

Mail: info@odatv.com

İletişim

Künye

Gizlilik Sözleşmesi ve Koşullar

Mobil Uygulamalar

Reklam

Reklam: 0 216 449 32 00

reklam@odatv.com

ANA SAYFA

YAZARLAR

VİDEO

FOTO GALERİ

ARŞİV

KATEGORİLER

